

JENEI LÁSZLÓ

Ugyan már, nagypapa

„Melyiket?” „Valami főcímenét.” Lola meztelenül szalad át a nappalin, a bejárati ajtó előtti komódon lévő táskájában kotorászik.

Mestermű. JP elkomolyodva néz a fürdőszobában újra eltűnő lány után. Nem kerülhette el, hogy lássa, micsoda tüzes alakítás. Az izzadság kis arany buborékai csillogtak a bőrén. A haja egymásba karoló hullámokban lobogott utána. Most ez megy majd megint, egész éjjel, hiszen csak reggel küldené el. Elindítja a telefonján a *Ghost in the Shell* főcímenét. A hangfal felerősítve sugározza a lány felé, át a falon, át a vízfüggönyön. JP hátradől a kanapén, egy elhatározásra készülve hallgatja a japán asszonykórust.

•

A nap folyamán szép lassan nyert teret a mindent kizsigerelő egyenlőtlenség. Délelőtt tíz után váltak el egymástól, JP és a két izomagyú. Fejük fölött ott feszített a túlzó, kovácsolt vasból készült cégér, mely a hely nevéhez híven egy stilizált papagájt foglalt keretbe, a falhoz simuló pánttól balra pedig a felirat: *Silver Parrot*. Új divat lehet ez, cukrászdába rángatni az adóst, és egy kávé, sütemény mellett ráhozni a frászt. Nem fogták vissza magukat, pedig elegáns hely volt. A két fickó emelt hangon beszélt, ezért is volt nevetséges, hogy egy vérmesebb részletnél megragadták a könyökét, és kivitték a teraszra, ott közték vele, hány darabra szedik. Aztán, mintha ezzel készen lennének, pár levezető mondat erejéig és az egyik fickónak kihozott tortaszelet és újabb kávé elfogyasztásáig bent ücsörögtek. JP már korábban felfigyelt rá, hogy a szomszéd asztalnál ül egy lány, aki folyton rá pislog. Amilyen dózisosokban a fiú kapta a terrort, a lány úgy lett egyre sápadtabb. Ide-oda kapkodta a tekintetét, rémült kis madárka, csak alig sűrülve JP-t. De amikor összetalálkozott a pillantásuk, nos, JP akkor érezte magát először úgy, mint egy hajtóvadászaton a vad, vagy aki már túl is van rajta, nyúzzák és belezik. Nemcsak JP-t sajnálta meg az a lány, hanem mindenkit, akinek valaha köze volt a fiúhoz, az apját, anyját, testvéreit, barátait, de még a többi embert is, az ismeretleneket, mind a kárhözottakat, akik valaha csapdába, például ilyen rohadt csicsás cukrászdába szorultak. Ha lett volna rá mód, hogy JP odaszóljon neki, csak annyit mondana: „Látom, nem tőlük félsz, hanem engem sajnálsz. A helyzet nem olyan rossz, csak csinálnak néhány dolgot ezek a srácok, hogy megéljenek.” Tartozott volna neki ennyivel.

Azok ketten erélyes ajtócsapkodással beszálltak az autójukba, és elhúztak. JP álldogált egy ideig, enyhe remegést érzett a térdében, és sajátos módon: a könyökében. Nem tudta, merre indulhatna el, balra széles út indult a folyóhoz, jobbra rögtön egy temető kapuja nyílt. Nem volt különösebb dolga, talán csak átfut majd az agyán néhány momentum a férfiasággal, a megalázó gyávasággal kapcsolatban, de ezzel tulajdonképpen még ráér. Míg ott téblábolt, megjelent mellette a benti lány. Nem teketóriázott, egészen közel állt meg, JP mind

haloványabban bizsergő könyöke hozzá is ért a lány karjához. Lola vagyok, mutatkozott be a lány. És a hangjában volt valami görcsoldó hatású szín, nem azt sugallta, hogy akkor most szégyenkezzünk ketten, hanem azt, hogy szívesen eltűnne vele.

Egy perccel később már indultak volna, de a lány, akiről kiderült, Lolának hívják, megfogta JP karját. Meg kell várnia a szüleit, temetésen vannak. Talán negyedórát vártak. Lola olyasmiről beszélt, amiről nyilvánvaló volt, hogy nem szabad túlságosan nagy jelentőséget tulajdonítani neki. A szokásos beavató üzenetek voltak, ezek nélkül nem megy, kellene, hogy észrevétlenül átcsúszszanak a bizalmasság síkjára, legyen konkrét célja a szerelmi bolyongásnak. Közben JP a temetőkapu melletti parkolót bámulta. Tele volt autókkal. Hirtelen minden zsongani kezdett, kifelé áramlott a tömeg. Harangszó hallatszott, épp akkor feltámadt a szél is, meghajoltak a kocsisorok közé ültetett fiatal fák, az árnyékok bele-beleharaptak a fénylő karosszériákba. Minden az életben lévők gazdagságát mutatta, az emberek illetlenül mosolyogtak, sokan egymásba karoltak, fogták a párjuk kezét, ficáinkoltak a napon, mert megtehették. JP olthatatlan vágyat érzett, hogy elvegyüljön közöttük. Még sosem volt temetésen, és mindaddig azt gondolta, az életben maradtaknak mindenféle szabályt be kell tartaniuk.

Azonnal megnyerőnek érezte Lola szüleit is, semmi jelét nem adták, hogy megérintette őket a halál, az idő átsuhant volna rajtuk. A lány jó érzéssel ki is használta hétköznapi kedélyüket, közölte, hogy JP-vel tart. „Ez van”, mondta az apja a karjába kapaszkodó nőnek, egykedvű oldalpillantással, mintha csak rögzíteni szeretné a pozícióját, „ehhez nagyon értenek”. Lehet, hogy az imént is a lányukról beszélgettek, és most csak bevonják őket.

Nem sok minden maradt kimondatlanul. És mintha JP ott sem lenne, Lola anyja nagyon nekivadult, bevetett jó pár aljas szülői trükköt, nyájas hangon alázza meg ezt a drága kislányt, akinek az egyetlen bűne az volt, JP aktuális értékelése szerint, hogy érdekessé szeretné tenni magát. Kedve lett volna oda-szúrni neki, mármint az anyjának, hogy jóval kevesebbel is eredményes lehet, elég a kiindulópontot bevésni, a többi mindig jön magától. De hát minek, gondolta, nem akarta provokálni, érvényesüljön a családi élet fájdalmas igazsága. Nem őt kívánja megdugni. A nő pedig nem lankadt, a házaspár láthatóan egy személyllyé olvadt, amíg tartott a leckéztetés. Olyan nincs, hogy ne lenne téma, a nők mindig tudnak konkrét tennivalókról. Most azonnal menjen el a nagypajához, mondta Lolának. Közölje vele, szégyellje magát, igenis el kellett volna jönnie a temetésre. Az a típus volt, aki nincs tudatában annak, hogy egy mondatot be lehet fejezni. A rúzszozott ajkai nyeresre álltak, JP szerette a túlzásokban menedéket kereső asszonyokat, és képes kiszűrni a külvilág zajait, és egy pontra koncentrálni, így jól elvolt a látványnak sem utolsó szájjal. Lifteztek az ajkak, közöttük meg valami puha, nyálkásan csillogó volt, mint egy osztrigában. A férje mintha elpárolgott volna, valószínűleg mindig ez volt a szereposztás. Hozzájuk lépett egy idősebb házaspár, rokonok lehettek, a vénasszony morgott, hogy az esernyőt nyugodtan a kocsiiban hagyhatták volna, hiába beszélt, hogy jön a szél, nem lesz eső. Lola szülei feléjük fordultak, és ezzel a fiatalok el lettek bocsátva.

Átmentek az aluljárón. Amikor a túloldalon felértek a Costa elé, csak akkor érezték magukat biztonságban. Nem egyeztek meg, nem volt kedvük megszólalni. Az enyhe lejtő vége felé mindjobban megnyílt a tér, balra a biztosítótársaság székházának tömbje fölött már látszott a tűzvész emlékművének tornya.

Erősödött a szél, belekapott Lola hajába. JP nem tudta, hogy néz ki. Sosem gondolkodott ilyesmin, mindig megkapta a nőktől, amit akart. Most volt benne némi zavar, és tartott tőle, hogy az idegesség kirajzolja az arcára az állapotát. Igazából az zavarta, amivel sosem tudott mit kezdeni: az idegenek meghitt viszonya. Mit számít, hogy egy anya vérszívó, az apa egy fasz, tudnak valamit, amit ő nem. Az ilyen durva alárendeltségből nehezen lábalt ki. Megismerhetetlenek, az volt velük a baja, és ezzel erőteljesen rámutatnak az ő gyökértelenségére. Amíg anyuci projektje folyamatban van, addig Lola, és a többi lány is, erőszakosan megértő és elnéző szeretne lenni JP-vel. Legszívesebben feladna egy hirdetést, amiben árvákat keresne magának.

Elegáns környéken jártak. Csontszáraznak tűnt minden, a fák, falak; nem úgy, hogy elpattanhatna, nagyon is masszív felületekre számított JP. A híd túloldalán kelet felé fordulva egy miniatúr parkon haladtak át, és egy-két lehajló ágot, levelet megérintett. Nem volt igaza, teljesen hagyományos érzés érintkezni velük, sőt, a sarkon túl egy ház falán is végighúzta a hüvelykujját, annak sem volt semmi baja, egészen hétköznapi benyomásai maradnak az embernek, ha utánajár a vízióinak. Aztán azt gondolta, hogy errefelé mindenki veszettül sápadt, de ez se jött be, az összes szembejövőnek úgy nézett ki az arca, mintha csak az iménti pillanatban szennyeződött volna be, legalább egy kis kosszal, és csakis az ő bosszantására. Nem járt még ezeken az utcákon. Végül arra gondolt, hogy hátha a nagypapa kitesz magáért, és akkor jó lelkiismerettel forgathatja ki őket a végtelen nyugalomból. Ezt a feszesre hangolt, porcelánbőrű csajt is mellette, Lolát, aki csak akkor derült fel, ha ránézett, mert akkor az összekacsintásból, cseppet sem törődve a kontrasztokkal, igyekezett pazar műsort csinálni. JP unta, összébb húzta magán az idegenség álcáját, unatkozott, de alapvetően rendben volt, így szerette magát láttatni, lebegő árnyként, ami csupán díszlet, és nem egy alakítás gondjaival bajlódó színész.

A nagypapa egy jelenség volt. Barna bőrnyakkendő, rohadt egy dolog, s a bajusza, akár egy gumiszalag, ahogy beszélt, ugrált le-föl. Lolának rá kellett szólnia JP-re: „Olyan csendesnek tűnsz!” Akkor ocsúdott föl, mert képtelen volt értelmezni, amit lát. Egy gyönyörű férfi állt a szoba ablakánál, egyik kezével kicsit eltartva a függönyt. „Tényleg nem jöttek anyádék?”, kérdezte a nagypapa Lolát. Ingatta a fejét, nem volt neki elég a lány szava. Ez a férfi nem lehet idősebb ötvennél, mérlegelte JP, és akkor nem jön ki a matek. „Hé, mi történt veled?!”, bökte meg Lola, mert a fiúnak még a szája is elnyílt. Ilyet nem gyakran látni, az biztos, JP szerette volna alaposan kiélni a pillanatot, és tanulmányozni, mi rántotta ki a nyugalomból. Az volt a legfurcsább, hogy nehezebb esett megszólítania ezt a filmsztár kinézetű figurát, aki, közben felfogta JP, rá is játszott erre a látszatra, és éppen valami epekedő pózt vett fel. „Azért eljöhettek volna”, mondta a nagypapa, „mindig beérik ennyivel, hogy ideküldik a lányt, dolgozzon meg a pénzért”. JP még inkább felélénkült, a függönyt baljával ölelő férfi mi a fenére célozthat. Dolgozzon meg Lola a pénzért?! Azt ő megnézi magának. Közben a lány kiment a konyhába, borosüveget és három poharat hozott be. „Vöröset inkább”, mondta a nagypapa, és abban a pillanatban, amikor Lola sarkon fordult, a nagypapa súlyos mozdulattal helyére tette a tökeit, de amúgy isten igazából, alányúlt, szinte átfordította, bizonyára új, immár kényelmesebb helyet találhatott a hallgatag golyócskáknak.

Most az a jelenet következett, hogy felfedezi, más is van a szobában. Magabiztossága egy pillanatra sem ingott meg, máshogy intézte, vett egy mély lélegzetet, és két karját mereven előrenyújtva megindult JP felé. Két kézzel ra-

gadta meg a fiú kezét, hosszan rázta, és nem lehetett másra gondolni, mint hogy hol jártak az imént ezek az ujjak. Mereven a szemébe nézett, és eltorzított hangon üdvözölte. Átható tekintete bonyolult történeteket mesélt JP-nek. Még mindig rázta a kezét, de közben a balját felcsúsztatta egész a fiú könyökéig, majd kis pihenés után fel a válláig. Ez volt az a mozdulat, ami végül igazán zavarba hozta JP-t. „Melegem van”, mondta, és ki is javította magát: „Meleg van itt.” Kihúzta a kezét a nagyapa szorításából, majd óvatosan elhúzta a vállát is. Közben ismeretlen érzés rázta fel: ahogy elhagyta egymást a két test, a tenyér és a váll, akár a csap és a rés, ez olyan férfias és technikailag korrekt mozzanat volt, hogy szinte hangot adott ki. Ahogy az ő világukban működni szoktak azok a dolgok, amikbe, hogy működjenek, a férfiak energiát fektettek.

Lola bejött, töltött nekik, koccintottak, ittak. A nagyapa királyi gesztussal kinnálta fel nekik a kanapét. Ő maga egy agyonhajlítgatott fémcsövekből készült fotelbe ült, pislogott, mintha csípné a szemét az izzadság, mert hiszen udvarias nagyapáról van szó, aki felfogja, ha valaki ennyire erőlteti: irtó meleg van. Azt mondja a nagyapa, hogy a keze nagyon tele van, pedig csak a jobbában tartja a borospoharat. Világos, ez csak afféle szófordulat. Neki tele van a keze, azaz nem ér rá, ezért Lola lenne szíves, és azt a pár dolgot a fürdőszobában a szennyestartóból bedobná a mosógépbe? A lány láthatóan meghökkent, nehezen mozdult. JP mind hülyébben érezte magát, mi jön még, ő talán majd vasaljon? Nézte az arcukat. Annak ellenére, hogy egymást rántják bele az idétlen fordulatokba, mintha ünnepelnének valamit. Rituális ünnep van az öregnél, de csak a végén fognak ujjongani, haját kibontani, arcot a szélbe feszíteni, addig köti őket egy szabály. JP elnyomott egy vigyort, az ilyen szabályok furán érvényesülnek a valóságtól elszakadt világban. Elmerengett, volt ideje, hiszen a másik kettő nem mozdult. Milyen találó lenne, ha a mosás az ünnepi megtisztulás jelképének bizonyulna. Létezik ilyen belső kényszer, hogy ha amúgy nincs, akkor az emberek ünnepeket találnak ki maguknak. Elég csak ránézni a nagyapára, aki eléggé ötletszerűen felállt, az unokájához ment, és megölelte. Nem szabad közeli rokonok között ilyen sokáig tartania egy ölelésnek, viszont mintha gyakorolnának, lett bizonyos pulzálása annak, amit tettek, szorítás és lazítás, tapadás és leválás. Mintha felválnál egy almát, megbánnád, és vissza akarnád ragasztani a helyére. Ugyanezt egymás után többször is. Hiábavaló ismétlések sora, de látványnak erős volt. Végül nem lett semmiféle mosás, Lola a renitens kislány... Bár ki tudja, miért ne lehetne így elgondolva egy ünnep: a mosás megtagadása! A feszültség feloldása lehetetlen, a megtisztulás elmarad.

Mindenféle próbálkozás kihűlt, hogy pár szónál többet mondjanak egymásnak. Nem úgy az elköszönés után, amikor nagyapa kitalálta, hogy lekíséri őket a kapuig, végig a három emeleten. „Minden tiltakozás fölösleges”, kezdte, majd az elviselhetetlenségük tudatában is boldoguló emberek rutinjával beszélni kezdett. És mind hangosabban beszélt, végeláthatatlan út állt még előttük. Alig tipegett, kereste a lábával a következő lépcsőfokot. Lehetetlennek tűnt, hogy ennyire rossz állapotban lenne. A lakásban még egész virgonc volt. Minden éjjel színes forgatagról álmodik, azt mondta. Néhányan spanyolul énekeltek, a capella, ezernyi cafrang lógott rajtuk, és a kezükkel a tenger hullámzását utánozták. Míg a nagyapa mutatta, addig is meg kellett állni. Aztán leeresztette a karjait, panaszos hangon megjegyezte: „Anyád is kivehetne néhány nap szabadságot. Amikor utoljára telefonált, zokogott a vonal végén. Az apád nem szerzi meg azt az örömet neki, hogy meghaljon.” Lola keserűen felnevetett, de nem válaszolt, nem először hallhatta a panaszait. „Néha kedvem

lenne megölni, de szívós egy rohadék.” „Ugyan már, nagypapa!” – Lola még mindig visszafogottnak tűnt. Újra elindultak a lépcsőn. „Itt régen mindig növények voltak”, mutatott körül a nagypapa a lépcsőfordulóban. „Vajon ki gondozhatta? És mi történhetett veled, hogy már nem teheti? Vagy csak elköltözött. Exkluzív virágok. Oda vendégek is szívesebben mennek. A siker fűszere. Meg kéne tudni, mi lett a virágokkal. Kettővel feljebb”, mutatott a magasba, „az egyik ajtó előtt egy kalitka is volt. Sosem volt benne madár, de mindig friss szar volt az alján. Alatta meg tollak. Apró, a szokásosnál szélesebb darabok, akár a legdíszesebb medálok. Az ott lakók nem tűntek veszélyesnek, de az ilyenekkel nem lehet biztosra menni.” Ahányszor felment a nagypapa megnézni a mindig változó színű medálokat és a friss szart, odabentről, és erre megesküszik, harangszót hallott, így: és a nagypapa megint megállt, a két karjával úgy tett, mintha harangozna, vagy épp egy bazi nagy kalapáccsal dolgozna. Fölfelé nézett, megláthatott valakit. „Asszonyom!”, kiáltotta. „Résen kell lenni. Ebben a házban senki nem mehet a saját feje után.” „De akkor te se, nagypapa”, kezdte elveszíteni a türelmét Lola.

Újabb pimaszul nehéz lépcsőfokok jöttek, mindemellett olyan simák, hogy aki lép rajtuk, nem csap zajt. „Nagyanyádnak nagyon szép ruhái voltak, vajon azok is hová lettek. Az anyád sokat elhordott belőlük. Biztosan eladta, és ezért olyan szomorú a hangja a telefonban. Gyötri a lelkiismeret.” JP-re nézett. „Te fényképész vagy?” JP ugyanis rejtve csinált róla egy fotót a mobiljával. Erre emlékezni akart. De a nagypapa kiszúrta. „Á, nem. Bocsánat!” Kitörli, ha muszáj. A nagypapa most lett a legbánatosabb. Merev háttal, feszes tartással álltak mind a hárman, várták, hogy most vajon mi jön. „Ha az igazi várost akarod megismerni, akkor sokat kell fényképezni. Ha a lakóit is, akkor kevesebb is elég. Nekem több tucat albumom van, tele a fotóimmal. Nagyanyádnak volt egy ruhája velúrból, Mexikóból kapta. Nem jártunk ott, de különös módon vannak a fővárosából fotóim. Miután nagyanyád meghalt, a színek csak pislákolnak azon a ruhán. A szoknyarészén a természet egyszerű virágai voltak. Anyád azt is elvitte. De ilyesmi előfordul, hogy meghal valaki, és egy másik élve sorvad el. Az én nagyanyám egy étteremben énekelt, nem mesélte anyád? Felvette a férje nevét, de az anyám már mindent visszacsinált. Bizonyos neveket jobb elhagyni. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy itt vagyok.”

A nagypapa megpihent. Az örült monológ végeztével kijárt neki, nyugtázta JP. Lola két lépcsővel lejjebb megállt, JP még lentebb volt. Úgy látta ezt a kettőt, szépnek és kísértetiesnek, hogy a legromantikusabb sietséggel meg akarta csókolni a lányt. Rokonok voltak, nem idegenek. A nagypapa felsőteste logikus folytatás volt Lola feje fölött.

„Ma már a férfiakkal fogalmuk sincs, mi kell egy nőnek”, törte meg a háttást nagypapa. Nála senki sem mosogat, mindig minden piszkos. „Anyád sosem jön ide segíteni. Bele van habarodva ebbe a világba.” És utána dúdolva megindult. Már csak egy szint volt hátra. JP-nek mondta, hogy most fog átesni a tűzkeresztségen. „Ebből a házból kilépni ugyanis pont olyan, mint kezdeni valamit a magánnyal. A magány csúnya dolog. Ezt a fiatalok nem tudják. Anyád sem tudja”, mondta Lolának. „Tudod mit”, kapta fel a vizet valamin: „Ha rólam beszélnek előtted, kérd ki magadnak. Lehet, hogy most nem érted, de később a hasznodra válik majd. És most...” Megállt a nagypapa. „És most menjetek, úgyis mindenki csak el akar tűnni.”

Ott a lépcsőfordulóban nekiálltak megint ölelkezni. Az unoka és a nagypapa. Mint akik örökre búcsúzkodnak. Ez még durvább volt. A nagypapa két tenyere

Lola dereka aljánál volt, szinte már a seggét fogta. Lola pedig a nagyapja tarkóján a hajába túrt. „Szeretlek!”, mondta neki. Majdnem helyénvalónak tűnt, de ott és így a szóban mégiscsak mutatkozott valami túlzás, valami oda nem illő. JP-nek kedve lett volna mindenfélét kiabálni, de Lola kiszabadult az ölelésből, kiszaladt az utcára. JP nézte a nagyapa vérrel telt száját, látta, ahogy filmsztárosan helyretette elől egy hajtincsét. Aztán a nagyapa biccentett, megfordult. Profilból még látszott, úgy nézett felfelé, a felső emeletek irányába, mint egy igazi férfi, aki a veszélyt keresi. El volt veszve, hiszen nagyon fiatal még.

Az utcán és a buszon is visszafogták magukat. De ahogy beléptek JP lepusztult lakásának ajtaján, azonnal egymásnak estek. JP nem tudott másra gondolni, mint hogy a lány még mindig ott tart valahogy a szájában egy korty vörösbort, irtó erősen érezte az ízét, szinte látta az élvező Lola szája sarkán kicsorogni a vörös levet, a cinóbervörös levet, miután lezajlott az ő jelentős zajjal és némi megnyugvással járó rituáléjuk is. Persze semmi sem tart örökké, egy szeretkezés, egy ölelés sem, minden szétszakad, megnyúzták egymást és kibeleszték, holnapra igény se lesz a másakra, minek túllihegni.

•

Azt mindenesetre furcsának találja, hogy a gyomrában enyhe remegéssel várja Lola törülközőbe burkolt testének, vizes hajának látványát, hogy megváltozozanak tőle a szobában a színek, és ahogy szokott, jót derüljön azon, hogy áll a mindenkori lányon JP tusfürdőjének illata. Ehhez tökéletes aurát biztosít a *Ghost in the Shell* főcímműzében vonító, síró, üvöltő japán asszonykórus. A filmben szereplő kiborg rendőrnő gyönyörű, a visszatámadás lehetőségét soha fel nem adó, kékes árnyalatú mellei egyszerre több helyen is felbukkan a szobában. Nem zárulnak be egy testbe, megsokszorozódnak, szabadon lebegnek. De talán nem is jól látja, ezek, ha nem is labdák, de olyasmik. Mintha egy planetáriumban lenne. Kívülről látja a gömb formájú agyát, a sajátját és a Loláét is, ráadásul mikroszkopikus részletességgel, és ezek a túlélésre egyedül megmaradt bolygók.

Ám amikor Lola, mint egy fegyvertárát átpucoló harcos, metsző mosollyal, immár készen egy újabb menetre, végleg visszatér hozzá, nem lehet megfigyelni és leírni többé, használni kéne. De JP összezavarodik, képtelen koncentrálni, Lolára nézve egy sebészterpesztőre gondol, mellyel a szívéhez kívánnak hozzáférni, ahol pedig senkinek nem lenne semmi dolga. Látta a tévében, hogy működik az ilyesmi, tudta, az estének annyi, nem szabadulhat az eszköz krómos csillogásának képzetétől, és akármivel próbálkozik, Lolában már csak egy szörnyeteget láthat, a szolidaritás fenyegető veszélyét, hiszen úgymint mindketten a pénzre gondolnak, amivel JP tartozik.